

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

**ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА
З ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

(для студентів 1 курсу освітньо – кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства)

Програма та робоча програма з ознайомлювальної практики (для студентів 1 курсу освітньо – кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрямку підготовки 6.030504 – Економіка підприємства) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Т. А. Пушкар. – Х.: ХНАМГ, 2013. – 12 с.

Укладач: Т. А. Пушкар

Рецензент: проф. зав. каф. А. Є. Ачкасов

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Рекомендовано кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол №1 28.08.2012

ЗМІСТ

Стор.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	4
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ	6
3. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Мета навчальної ознайомлювальної практики полягає в ознайомленні студентів з особливостями майбутньої професії, її змістом та завданням господарської та управлінської діяльності, роллю спеціалістів з економіки підприємства в ефективному функціонуванні сучасних підприємств, організації підготовки фахівців з економіки підприємства.

Завдання навчальної практики:

ознайомити студентів:

- із основними положеннями про організацію вищої освіти в Україні та її особливостями у ВНЗ, зокрема на заочному відділенні, надати стислу інформацію про Болонський процес;
- засадами навчання із загальними питаннями Державного стандарту вищої освіти України та організаційно – методичними засадами навчання у ВНЗ;
- із особливостями організації навчальної, виховної, науково – дослідної, самостійної роботи у ВНЗ на факультеті післядипломної освіти і заочного навчання на кафедрі економіки підприємств міського господарства;

визначити місце та роль фахівця з економіки підприємства, зокрема:

- ознайомити студентів зі змістом навчального плану підготовки фахівців з економіки підприємства, структурою, послідовністю і взаємозв'язками між дисциплінами;
- визначити види, місце, зміст і терміни навчальної, комплексної бакалаврської, комплексної з фаху та переддипломної практик, стажування у забезпеченні ґрунтовних практичних умінь і навичок у підготовці фахівців;
- ознайомити студентів зі сферою їх майбутньої професійної діяльності, перелік основних типів підприємств;
- довести до відома студентів перелік посад, що може обіймати випускник даного професійного спрямування на підприємствах;

- надати студентам стислий огляд змісту освітньо – професійної програми фахівця відповідного професійного спрямування напрямку «Економіка підприємства», а також ознайомити з кваліфікаційними вимогами та основними видами і змістом діяльності фахівця з економіки підприємства.

Результатом практики повинні стати:

Усвідомлення студентами майбутньої сфери діяльності, змісту вищої освіти та фахової підготовки; комплексу фундаментальних і професійних знань; особливостей організації та змісту освітньо – професійної програми підготовки фахівця з економіки підприємства на різних освітньо – кваліфікаційних рівнях; сутності навчального плану підготовки зазначених фахівців; підвищення рівня загальної культури студента; створення умов для розвитку особистості.

Розподіл кредитів (академічних годин):

- 2 –й семестр;
- 1 кредит / 36 акад. годин;
- вид контролю – диференцьований залік;
- форма звітності – звіт із проходження ознайомлювальної практики.

Місце ознайомлювальної практики у системі підготовки фахівців з економіки підприємства

Дисципліни, на які спирається ознайомлювальна практика	Дисципліни, які базуються на ознайомлювальній практиці
Введення у спеціальність	Дисципліни циклу професійної підготовки

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Тема 1. Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні

Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку. Входження до Єдиного європейського освітнього простору. Європейська кредитно – трансферна система (ECTS). Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо – кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців: «бакалавр», «спеціаліст», «магістр». Специфіка підготовки фахівців зазначених рівнів на заочному відділенні.

Система державних стандартів вищої освіти. Галузеві стандарти напряму «Економіка підприємства». Варіативні освітньо – кваліфікаційні характеристики та освітньо – професійні програми всіх рівнів підготовки напряму «Економіка підприємства».

Тема 2. Організація навчального та виховного процесу в академії та на факультеті післядипломної освіти і заочного навчання

Місце Харківської національної академії у системі вищої освіти та системі підготовки кадрів вищими навчальними закладами України для економіки України. Загальні відомості про ХНАМГ. Статут Академії. Основні структурні підрозділи ХНАМГ. Місце і роль факультету післядипломної освіти та заочного навчання в організації навчально – виховного процесу. Історія, традиції, правила внутрішнього розпорядку, організація навчальної, наукової, виховної роботи на факультеті післядипломної освіти та заочного навчання.

Органи самоврядування студентів у ХНАМГ: роль в організації навчального процесу, побуту і відпочинку. Соціальна захищеність студентів у ХНАМГ.

Тема 3. Історія і традиції ВНЗ

Етапи розвитку і становлення ХНАМГ як провідного ВНЗ України. Стисла характеристика кожного етапу; становлення факультетів. Символіка ХНАМГ.

Формування навчального комплексу ХНАМГ. Матеріально – технічна база Академії та факультету післядипломної освіти та заочного навчання. Напрями її удосконалення.

Роль ректорів, викладачів – відомих діячів науки і техніки та працівників освіти у становленні сучасного іміджу ХНАМГ. Викладачі Академії – ветерани Великої Вітчизняної війни.

Найбільш відомі досягнення: наукові праці, підручники, посібники, свідоцтва та патенти.

Нагороди колективу та ХНАМГ. Міжнародні зв'язки. Наукові видання. Друкований орган ХНАМГ. Академія у всесвітній мережі Internet. Офіційний сайт ХНАМГ. Цифровий репозиторій та система дистанційного навчання.

Тема 4. Професія «економіст»: зміст, характер та сфера майбутньої діяльності

Потреби економіки та підготовка фахівців з економіки підприємства нового типу в Україні. Фахівець з економіки підприємства як організатор конкретних видів діяльності на підприємстві. Робота економіста та низового, середнього вищого рівнів, управління підприємством. Типи підприємств, види організацій на ринку товарів і послуг.

Роль фахівця з економіки підприємства у розробці стратегії та тактики управління господарської діяльності. Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень. Основні завдання, що вирішують фахівці з економіки підприємства: аналітична діяльність фахівця з економіки підприємства, загальне управління підприємством; організація планування на підприємстві, організація поточної господарської діяльності, регулювання інноваційної та інвестиційної діяльності на підприємстві; управління стратегічним розвитком підприємства; організація маркетингової діяльності; організація і управління фінансовою діяльністю; планування і управління людськими ресурсами.

Перелік професійних назв робіт, які може виконувати фахівець з економіки підприємства.

Тема 5. Роль випускаючої кафедри (кафедра економіки підприємств міського господарства) в підготовці фахівців

Ознайомлення з кафедрами ХНАМГ. Перелік профілюючих дисциплін окремих кафедр.

Кадровий склад випускаючої кафедри. Роль випускаючої кафедри у забезпеченні змісту та організації підготовки фахівців з економіки підприємства: розробка варіативної компоненти освітньо – кваліфікаційної

характеристики та освітньо – професійної програми підготовки; навчальних планів; формування навчально – методичних комплексів спеціальності; організація всіх видів практик; викладання професійно – орієнтованих дисциплін; державна діагностика рівня знань студентів.

Ознайомлення з навчальним планом: графік навчання; навчальні дисципліни та послідовність їх вивчення; структурно – логічна схема, загальний обсяг навчальних годин та їх структура за формами навчання (аудиторна, самостійна робота), видами аудиторних занять (лекції, практики, лабораторні заняття). Характеристика навчально –методичних комплексів за фахом.

Організація навчальної роботи на випускаючій кафедрі. Характеристика основних дисциплін та спеціальних курсів, закріплених за кафедрою. Організація індивідуальної роботи студентів. Порядок навчально – методичної роботи на кафедрі.

Види і зміст навчальних занять. Роль і місце кожного виду занять у підготовці фахівця.

Лекції, семінарські, практичні заняття як основні форми аудиторних занять. Основні види лекцій: установча, оглядова. Співбесіда та інш. Опорні конспекти лекцій. Порядок конспектування лекційного матеріалу та подальше його засвоєння.

Форми проведення семінарських самостійної роботи студентів заочної форми навчання. Консультації та їх значення.

Практична підготовка студентів з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці фахівця з економіки підприємства.

Застосування новітніх технологій навчання під час проведення всіх видів заняття та самостійної роботи студентів.

Організації та впровадження різноманітних форм контролю знань студентів. Сутність комплексної діагностики знань студентів. Проведення модульного контролю знань. Технологія проведення фахових державних випробувань.

Організація самостійної роботи студентів та форми її контролю. Нормативно – методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

Використання студентами навчально – методичних розробок кафедри, нормативних документів, галузевих та періодичних видань під час виконання самостійної роботи студентів.

Матеріально – технічна база кафедри. Організація виховної роботи на випускаючій кафедрі.

Тема 6. Інформаційно – методичне забезпечення навчального процесу

Суть і складові інформаційно – методичного забезпечення навчального процесу. Класифікація джерел загальної, спеціальної, методичної та наукової літератури, галузевих видань.

Інформаційні можливості сайту ХНАМГ. Цифровий репозитарій ХНАМГ як джерело інформації. Навчальні структурні підрозділи ХНАМГ і факультету післядипломної освіти.

Бібліотека Академії як центр інформаційного забезпечення студентів. Принципи та організація бібліотечної справи. Порядок роботи у бібліотеці. Особливості роботи зі спеціальною, методичною та періодичною літературою. Довідково – бібліографічний апарат бібліотеки. Пошук літературних джерел та спеціальних матеріалів в Інтернеті. Робота з електронними виданнями. Правила користування бібліотекою ХНАМГ та навчально – консультаційними центрами. Обов'язки читачів бібліотеки.

Тема 7. Досвід роботи підприємств різних форм власності та організаційно – правових форм господарювання в сучасних умовах

Характеристика статуту підприємства. Характеристика господарської діяльності підприємства. Характер організації управління діяльності підприємства.

Організація планово – економічної діяльності на підприємстві. Аналіз основних функцій, що покладено на планово – економічну службу, її взаємозв'язок з іншими службами у процесі виконання функціональних завдань.

Організація роботи з персоналом підприємства, кількісний та якісний склад кадрової служби. Аналіз нормативних документів, що регламентують її роботу. Оцінка кадрової політики, яка проводиться на підприємстві. Підвищення кваліфікації працівників, атестація працівників. Формування соціально – психологічного клімату, складання планів розвитку ділової кар'єри.

Організація маркетингової та комерційної діяльності на підприємстві. Функції та завдання, які виконують фахівці відповідних служб. Аналіз нормативних документів, що регламентують їх діяльність.

Основні постачальники ресурсів та споживачі продукції (робіт, товарів, послуг) підприємств будівельної галузі і житлово – комунального господарства. Процес їх пошуку, оцінки та вибору. Оцінка якості роботи з формування матеріальних (товарних) ресурсів.

Комунікаційні заходи маркетингу. Аналіз бюджету маркетингу.

Організація грошового обороту на підприємстві. Форми та методи розрахунків.

Тема 8. Роль фахівця з економіки підприємства у підвищенні соціально – економічної ефективності функціонування сучасних підприємств

Функції, типові завдання та уміння, якими повинен володіти фахівець з економіки підприємства.

Розробка стратегічних напрямів розвитку підприємства. Планування та прогнозування діяльності. Розробка та впровадження нововведень. Формування оптимального асортименту продукції. Управління персоналом підприємства. Розробка ефективних систем мотивації та стимулювання персоналу підприємства. Формування ефективної системи оплати праці.

Прийняття управлінських рішень. Організація антикризового управління. Управління якістю та конкурентоспроможності продукції. Здійснення збутової та комерційної діяльності. Формування іміджу підприємства. Контроль управлінських рішень.

Тема 9. Професійне самовизначення студента

Вимоги до особистості фахівця з економіки підприємства. Ділові властивості: професійні знання, практичний досвід і організаторські здібності. Підприємливість та комунікабельність. Лідерство.

Методи оцінки особистих властивостей фахівця з економіки підприємства: кількісні та якісні, прогностичні та практичні. Самовдосконалення та самоменеджмент.

Визначення індивідуальних професійних інтересів студентів. Методи самооцінки студентів. Визначення професійної орієнтації студентів.

3. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

1. Степко М. Ф. Вища освіта України і Болонський процес: навч. пос./ М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук. – К.: Освіта України, 2004 р.
2. режим доступу: www.mon.gov.ua
3. режим доступу: www.education.gov.ua

Навчальне видання

**Програма та робоча програма
з ознайомлювальної практики**

(для студентів 1 курсу освітньо – кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства)

Укладач: **ПУШКАР** Тетяна Андріївна

В авторській редакції
Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 458 Р

Підп. до друку 18.06.2012 р.	Формат 60x84/16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 0,4
Тираж 15 пр.	Зам. № 8898

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.